

- NB:** 1) Question No. 6 is compulsory
 2) Attempt **ANY 3** questions from the remaining 5 questions..
 3) Figures to the right indicate marks.
- Q.1** Explain in detail the various research methods used by developmental Psychology. (12)
- Q.2** Describe in detail the natural delivery process and the possible birth complications. (12)
- Q.3** Explain fully the development of the senses during infancy. (12)
- Q.4** How cognitive development takes place in infancy. (12)
- Q.5** Discuss how relationships are formed by infants. (12)
- Q.6 Write notes on (ANY 4)** (14)
- a) Prenatal development
 b) Human conception and twins
 c) Aspects of human development
 d) Reflexes of a neonate
 e) Language development in infancy
 f) Emotional roots of sociability
 g) Principles of development

वेळ : २ तास

* * * * *

गुण : ५०

- सूचना :** १) प्रश्न क्र. ६ अनिवार्य.
 २) उर्वरित प्रश्नांपैकी कोणतेही ३ प्रश्न सोडवावेत.
 ३) उजवीकडील अंक गुण दर्शवतात.
 ४) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानावी.
- प्र.१** वैकासिक मानसशास्त्रात वापरण्यात येणाऱ्या विविध संशोधन पध्दती साकल्याने स्पष्ट करा. (१२)
- प्र.२** नैसर्गिक प्रसूती व प्रसूतीच्या वेळेस उद्भवणाऱ्या गुंतागुंतीच्या समस्यांचे साकल्याने वर्णन करा. (१२)
- प्र.३** अर्भकावस्थेत ज्ञानेंद्रिय विकास कसा घडून येतो ते पूर्णपणे स्पष्ट करा. (१२)
- प्र.४** अर्भकावस्थेत बौद्धिक विकास कसा घडून येतो ? (१२)
- प्र.५** अर्भके जवळीक साधून नातेसंबंध कसे प्रस्थापित करतात याची चर्चा करा. (१२)
- प्र.६** टीपा लिहा. (कोणत्याही ४) (१४)
- अ) प्रसवपूर्व विकास
 ब) मानवी फलन व जुळी बालके
 क) मानवी विकासाचे पैलू